

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Megyedévre „ 2.50
Egy óra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasszombat kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

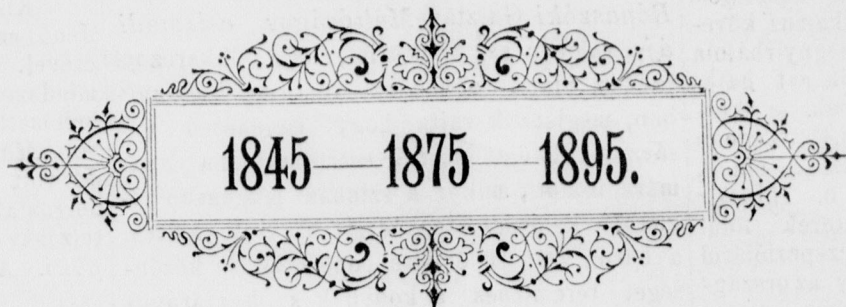
Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Főplacc, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
sékeltebb árazámitás
mellett.

Simonffy Imre jubileuma.

1845—1875—1895: mértföld mutatása annak az utnak, melyen hazánk európaias fejlődésével párhuzamosan haladt előre közpályája első lépésétől, feljebb-feljebb, félszázados érdemeinek deklarációjáig, a mai ünnepeltetésig *Simonffy Imre* kir. tanácsos, Debreczen sz. kir. város polgármestere.

Az 1843/4. évi országgyűlés végén, a reform mozgalmak e klasszikus időszakában került fel Pozsonyban, a tanulmányait Debreczen és Eperjes főiskolaiban végzett ifju, hogy megismerje a közélet vezető nagyjait, Deákot, Széchenyit, Wesselényit, a két Batthyányt, Bezerédyt, Szalayt és az országgyűlés fiatalság élén Kossuthot, Klauzált, Pulszkyt; hogy teleszivja ifju lelkét az európaiasodásra törő reformeszmékkel; hogy fölesküdjék a nagy nádor előtt *tabulae regiae notariusnak*; hogy beosztassa magát valamely közigazgatási tekintély mellé — patvaristának.

1845-től kezdve „Biharország” viczispánjának, Papszász Lajosnak patvaristájaként munkálkodik a közigazgatás és törvénykezés kettős nagy mezején: ünnepeltünk, tehát akkor kezdi meg tisztviselői pályáját, mikor a közigazgatás reformjának nagy harezát vivják az európai műveltségű „centralisták” a dikasterialis konservativakkal; amikor az urbéri és hiteltörvények életbeléptével s a büntetőjog remek kodifikálásával a törvénykezés is korszakos átalakításához jutott, mikor a közgazdaság új életre lendült; mikor a társadalom, mint ilyen először érezte kormánybontó hatalmát. Hogy az 50 év előtt támadt ifju Magyarország forrongó légkörében kezdte meg a közszolgálatot ünnepeltünk, ez a szerencsés kiindulás megszabta egész életpályájának jó irányát.

1847-ben Bihar megye aljegyzőjévé lett, 1848-ban . . . nos, akkor ő is a jók javával tartva, kardot kötött szabad hazájának védelmére.

Városunkat mint jegyző, tanácsnok, főkapitány szolgálta 1875-ig. Mily eredménnyel? mutatja folytonos előmenetele, és 1875. évben polgármesterré választása. Husz év előtt a szab. kir. város törvényhatóságának élére jutása ismét egy reformalkotás országos életbeléptetésével esik jellemzően össze: a törvényhatóságok, városok és községek új szervezése, a közigazgatási reform már *Simonffy Imrét* találta az egyik leghatalmasabb törvényhatóságnak, Debreczen sz. kir. városunk első tisztviselői székében.

Az autonom törvényhatóság, a helyi kormányzat és az állami közigazgatás szétváló, érintkező és egyesülő szerveit úgy alkotta meg a törvényhozás, hogy valóban *Simonffy Imrere* volt szükség ebben a hatalmas törvényhatóságban, hogy kiegyenlítse az ellentéteket, áthidalja a hézagokat, harmóniát biztosítson a különböző hivatalok működésében. Husz év óta közmegelegedésre oldja meg ezt a nehéz szerepet polgármesterünk; képviseli és vezeti a törvényhatóságot, kormányozza a helyhatóságot; intézi az állami közigazgatás számtalan közegével egyetértőleg a közigazgatást; a közigazgatási bizottságban pedig az adminisztráció minden ágában tőle várnak és nyernek legodaadóbb és legbőlesebb támogatást a szakelődők. Husz esztendő alatt nem volt összeütközés az állami, törvény- és helyhatósági ügykörök közt; ebben a dícséretes összhangban kiváló része van *Simonffy Imrének*.

És most, érdemes közszolgálatának 50 éves, polgármesterségének 20 éves örömnepén legnagyobb öröme nem a szép múltban, hanem abban a szép jövőben telik, mely hűn és hűn szeretett hazájának a második évezred hajnalán megújulásából támad. A közszabadság új erősségei, a családjog és lelkiismereti szabadság új biztosítékai, közgazdaságunk új föllendülése, társadalmunk megifjodott agilitása: mindezek úgy elfoglalják és betöltik veterán vezérférfitünk örökifju lelkét, mintha ma esküdnék föl *tabulae regiae notariusnak*, ma lépne a közpályára szent küszöbére, ma avatnák föl köztisztviselőnek.

A hazánk történetében korszakot jelző 1895. év a jubiláns vezérférfit teljes munkaerőben, nemes ambíciótól fenkelt munkakedvben és a korrallal haladt bölcsesség köztisztteleire méltatott tekintélyében elől találja a reformmunkások között.

És legelől találja őt szeretett szülővárosának minden közintézete: a modern Debreczen leg-hatalmasb megteremtője és legméltóbb képviselője *Simonffy Imre*, akár a közigazgatás, akár a közgazdaság, akár a közművelődés terén, az egyház és iskola felvirágoztatásában.

Ezért ünnepel ma az egész Debreczen; ezért üdvözli a félszázados érdemek magas piadesztálján is azzal a biztos ranggal a város atyját, hogy a nagy átalakulások e harmadik periodusában hosszú, hosszú ideig betöltendő azt a díszes munkateret, mit számára a Gondviselés városunknak és általa hazánkunk közügyei élén kijelölt.

Üdv a város atyjának, a jubiláns *Simonffy Imrének*!

Lapunk ma száma 16 oldalra terjed.

Eötvös K. L.

Belföldi hírek. (A prot. egyházak kárpótlása) Az ág. hitv. evangélikus egyház tegnapi egyetemes gyűlésén nagyfontosságú kérdés került sorra, a protestáns egyházaknak az 1848 XX. tc. értelmében való állami támogatása. Zelenka Pál püspök egész váratlanul rátámadt a kormányra, rámutatott a protestáns törvényes jogaira és kijelentette, hogy az államnak semmiféle czimen, nevezze bár azt a liberalizmus követelményének, az egyház jogait megnyirbálnia nem szabad. E tárgyban különben azt határozták, hogy felterjesztést intézzenek a kormányhoz. — (A recepczió.) Tegnap Szilágyi Dezső képviselőházi elnök, Perczel Béni, Gyulay Pál, b. Bánffy Dezső és Wlassits Gyula miniszterek fölül vizsgálták a zsidó vallás recepcziójáról szóló javaslatot konstatálták, hogy az országgyűlés mindkét háza egyetértésben van a reformra nézve és így legfőbb szentesítés elé terjesztik.

Külföldi hírek. (A forrongó Konstantinápoly.) Konstantinápolyban a mecsetekben és más középületekben forradalmi falragaszokat szegeztek ki, a melyek nemzetgyűlés összehívását sürgették. A legtöbb hasznát a zavarokból az ifjú török párt húzza, a mely folyton agitál a szultán ellen, az összes bajokért őt téve felelőssé. Angol és Oroszországok között állítólag egyezmény létezik, mely szerint zavargás esetére a Fekete tengeren veszteglő orosz és a görög szigetek mellett várakozó angol hadihajók azonnal megszállanak a Dardanellákat, a Bosporust s helyreállítanak a rendet.

Színház.

Méltóságos csizmadia.

— Énekes bohózat, írta Rónaszéki Gusztáv; zenéjét összeállította Barna Izsó. (Rendező Krémer Jenő.) Először színrehozták a debreczeni színházban 1895, október 11-én. — Debreczen, október 12.

(R.) Tegnap este a század legsülettebb ostobaságát hozták színre Debreczenben.

Kezdünk hozzá szokni, hogy a premiérek nem állanak egyébből, mint nagyobb-nagyobb badarságokból: hol mérgében kaczag az ember, azon, hogy mennyire satnyul színirodalomnak, mikor a közönséget ilyenek is képesek felvillanyozni.

Ha irtak valaha sületlenséget úgy a Rónaszéki Gusztáv Méltóságos csizmadia-ja valóban az. Egy ötlet, egy fikkaroznyi szellem nincs, ebben az énekes bohózatban, meglátszik rajta, hogy egyenesen vásárcsiki illetőleg péntek esti publikum számára íródott, mikor a színház magasabb régióiban kellemes szenzációt szoktak kelteni a hason zsánerű énekes bohózatok és közönséget teremtenek a konyhák s kaszárnyák világából.

Absolute nem vehetjük rossz néven Tiszai igazgatótól, hogy a Méltóságos csizmadia-t színrehozta és színre fogja hozni. Neki legalább egyszer egy héten zsufolt százra van szüksége: az természetes s aztán a Méltóságos csizmadia nálunk premiér számba ment, és egy valamire való direktornak az első kötelessége csupán az lehet, hogy a közönséggel megismertesse az újabb-nál újabb darabokat, legyenek azok bármily megdöbbentő ostobaságok. Végre is minden nap nem lehet klasszikus estékben részünk kell, hogy legyen a hétnek egy pár olyan estéje is, mikor a színház magasabb körei keresnek maguknak műélvezetet, mint láttuk azt ma is. Kaczag és taps volt annyi, hogy csak úgy rengettek bele a falak s illusztrisan láttuk, hogy a Méltóságos csizmadia és hasonló zsánerű bohózatok mindig telt házat fognak össze hozni a direktornak.

A darab lényege egyébként abból áll, hogy Kis Jancsi csizmadia legényt (Krémer) elaltatják, aztán mikor felébred, nevétségeen ostoba eszközökkel, elhitetik vele, hogy gróf.

Gróf a harmadik felvonásig, de akkor aztán kiszül, hogy marad ő inkább csizmadia, hogy az ő szerelme galambjának a májstár leányának Erzsikének (Bajnóczy) kezét elnyerhesse. Csiriz, lábszij és hasonlók meglehetősen számmal vannak a bohózatban, melyet a kartársak a karzat legmagasabb pontjairól élénk figyelemmel kísérték végig.

Kis Jancsit a csizmadia legényt Krémer Jenő személyesítette több-kevesebb szerencsével. Itt-ott tulzott; sikeresen játszott mindazok számára, a kik kedvelik az ilyen bohózatokat. — Igazi tehetséges szobaleány volt Margó Zelma, ki ez estén énekelt is. Jó volt Locsarekné és általában a sikerre dolgoztak mindnyájan. Megemlíté-re méltó tulzásával Szathmári K. tünő alak volt Püspöki. A rendezést Krémer Jenő teljesítette.

* Mintaférj. Ma este páros bérletben a Mintaférj kerül színre. A szerepek a régiékek kezében vannak. — Vasárnap este klasszikus gyönyörben lesz részünk, az ősz Verdi leghatásosabb remekművét a La traviattát (Táved nő) hozzák színre. A nő szerepek a Pajor Emilia és Galyasi Paula kezében vannak.

TÜKÖRDARABOK.

Á L O M

Zivataros teli éjszakákon,
Meglepi az erőt édes álom,
Hideg téli éjen azt álmodja,
Hogy tavasz van zöldel sűrű lomja
Sűrű lomb közt vígan szól az ének,
Hová a madárkák meg pihenni térnek.

Azt álmodja; zugó patak partján
Ifju sétál karján barna kis lány.
Patak partján szedtek gyöngyvirágot
Lassanként az alkony rájuk szállott.
Rájok szállt az alkony méla árnya,
Pedig a lányt otthon édes anyja várja.

Isten hozzád zugó patak partja . . .
Ajkát a lány bucsu csókra tartja.
Fény vegyül az esti félhomályba,

T Á R C Z A.

Simonffy Imre.

Munkában éltél . . . ez volt a vezéred;
Eggyé tettél nappalt és éjszakát,
Hogy szellemed és szivednek kincsével
Önzetlenül szolgálhasd a hazát.
Önérdeteket nem vittél be munkádba,
Nemes eszmék hevíték lelkedet;
Olesó dicsőség, hamar muló hívság
Nem hódít meg soha szivedet.

Jellemszilárdság párosult munkáddal,
Erős voltál mint gránit sziklafal;
Csak egy céled volt: a közügynek élni,
Sőt légyen bár béke vagy bős vihar,
Ezt elsimítád bölcs, gondos kezeddél,
Azt ápolád . . . ez könnyű volt neked,
Mert egyesült tiszta, nemes lelkedben
Elméd fényével a szív s szeretet.

A nagy napokból is kivetted részed,
Mert fegyverrel küzdöttél a honért;
Ifju szivednek fényes álma volt az,
Hogy tüzz fejére győzelmi babért.
A harc hevében karddal a kezdedben
Félistenek közt bátran harcolál,
Pedig nyomokban, minden lépésednél
Ott leskődött a zord, sötét halál.

A néma esőben, szüntével a harcnak
Munkáltad a békének műveit,
És jó sziveddel, jóságos kezeddél
Letöröld a szenvedők könnyeit.
Elméd világolt városod javára,
És Debreczen lett kedves gyermeked,
Ki most hálával, tisztelettel áldja
Ifju szived, galambbősz agg fejed . . .

Légy üdvözölve jó szív, nemes lélek!
A boldogság hű testvéred legyen;
Szeress bennünket, mint eddig szerettél.
Mi kísérünk, mint eddig, oly híven.
Az ég kegyelme virrasszon feletted.
Munkáld tovább a béke műveit
S mi itt igérjük, hogy el nem feledjük
Fényes napként tündöklő érdemid.

Epizódok.

— A polgármester életéből. —

A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája.

Írta: Péter Gábor.

A debreczeni állandó színház.

Furesa világ volt 1861-ben. Az alkotmányos szellem fellendülésével, az egész hazában mint egy varázsütésre áthangzott a jelszó: nem adozunk! Mindenféle megtagadták a hatóságok az adók behajtását, azon az okon, hogy osztrák közegek által kivetett adót, mint törvénytelen alkotmányos alapon álló tisztviselőnek behajtani nem szabad.

Városunk bizottsági közgyűlése is megtagadta az adók behajtását, de sőt még az érkezett rendeleteket sem bontották fel, hanem azon módon félre tették.

Az osztrák kormány aztán úgy tréfálta meg a bizottság tagjait, hogy mindenikhez két-két katonát rendelt tartás végett mindaddig, míg rendeletei végre nem hajtatnak; persze ez a multság senkinek sem tetszett, sőt sokan meg is ijedtek attól, mert kilátás volt reá, hogy még szapor tani is fogják ezeket a hivatlan kosztosokat.

Csak Simonffy Imre nem vesztette el a fejét s az ő indítványára lett elhatározva, hogy minden katonáért az illetők 1—1 frt kosztpénzt kapjanak a pontá. Ebbe aztán belenyugodtak a városatyák.

De nem nyugodott bele az osztrák kormány, hanem egy szép napon lefoglaltatta a városi pénztárt, hogy ne legyen miből fizetni a katoná tartást, de még a tisztviselőket sem.

Ebben z veszedelmes időben került napi rendre a városi állandó színház ügye, s hogy

napi rendre került, az szintén a Simonffy Imre érdeme.

Ő állott élén azon mozgalomnak, mely Tháliának állandó othont adni szándékozott.

Volt a Komáromi ház mellett egy nagy telke Klein Ignácznak, a melyen egy igen régi ház állott. Ez a ház hajdan — a hagyományok szerint — Brankovics szerb vajdáé volt, a kitől Hunyadi János ország kormányzó cserélte el.

Egy alkalommal Kleinnak valami dolga volt a városházán és Simonffy Imre mintegy oda vetőleg megkérdezte tőle nem volna-e hajlandó eladni ezt a házat színház teleknek. Ő hamarosan rá lett, hogy eladja biz ő, ha a város érdeke úgy kívánja, meg is szabta az árát rögtön, sőt írásban kötelezte magát, hogy féleven belől ezen árért bármikor hajlandó lesz átadni a városnak.

Bizottsági közgyűlés lesz összehívva melyben elhatározottat, hogy egy nagy bizottság tejhatalommal ruháztassék fel a színház kérdésében; ez a nagybizottság aztán egy három tagu kis bizottságot nevezett ki ez ügyben, melynek elnöke Simonffy Imre lett.

Nem is kellett neki több Kleinuak a szerződést azonnal megkötötte, téglát s egyéb anyagot szállított s mert a bérlő az házból kiköltözni nem akart leszedette a feje felett a tetőt. Szja! akkor ezt is meglehetett tenni, mert nem parancsolt Debreczenben más csak ő.

Hanem az volt a bökkenő, hogy a pénztár le lévén foglalva, nem lehetett pénzhez jutni, pedig ásták a fundamentumot.

Megint a Simonffy Imre esze segített a bajon.

Ugy kéz alatt a vám és egyéb bérlektől (nem volt a nemesnek ennyi esze,

Erdő széli kis ház mécs világa
A távozó leányt körül járják
Erdő csillagai, apró fény-bogárcák.

Zivataros téli éjszakákon
Meglepi az erdőt édes álom,
De fény gyul a zordon éjszakába;
Az ébredő, halvány nap világa.
Hajnaldik elszál a szép álom,
Kopár erdő álma, — az én édes álomom.

Baráth Sándor.

Vallomás.

Debreczen, október 12.

Egy levelet kaptunk ma, minden aláírás nélkül. Nőre vall az irás, nőre az egész gondolatmenet, mely végig vonul a levél szarkalábás sorain. Valaki kéri, hogy üzenjük meg neki, mit tartunk azok felől a fiatal leányok felől, akik elkapatva a szenvedély lángjától egy önfelédtt pillanatban forróban szoritánk kezét egy ezöke vagy barna fiatal emberrel s elbágyadtan mondanak *igen-t* a vallomásra, amely cél nélküli, és nincs rá abszolúte semmi kilátás, hogy valaha együtt boldogok lesznek azzal a fiatal emberrel, akinek talán a cizlinderén és félselyem nyakkendőjén kívül nincs egyebe. Kér, esdül a levél, hogy őszintén válaszoljunk, szívből, mert, ezt már csak magunk gondoljuk hozzá, igen nagy fájdalmat okozhatunk esetleg egy nem megfelelő üzenettel egy szép leánynak, aki most szerelmes, mint egy fiatal galamb.

Nos hát őszintén fogunk felelni. Vallomást teszünk, őszintén, s igazán, mintha a szívünkben íránk, a szívünkben, mely állandóan szerelemmel van teli, szerelemmel, mely boldogít, mely fájdalmakat szül.

Mi az a vallomás voltaképpen? Egy visszaadhatlan dal, egy költemény, a melyben benne van a gyönyör költszetének minden akkordja, égi muzsika, mely nem hallatszik, s csak a szívben csendül mély zenéje: kéj és fájdalom, mámoros kétségbeesés, szótlanság tekintet, a mely gyújt, mint a azakra, lángba borít két szívet egyszerre... Azok a földi

halandók legboldogabbakjai, kik ily valamivakat halhatnak. Egymásra mosolyog két szempár, mi gyul fel a szem tükrében, mi az a rejtelmes tűz, a melyik fellobban a szemgolyó mélyén azt nem is látjuk talán: csak érezzük, vagy nem is érezzük, csak biztosan sejtjük. Villámcsapás az, mely biztosan talál, mint a halál: beledobban a szív, kopogni kezd, s azt kopogja;

— Szeress, szeretlek!

Ah, szeress, mert szeretlek! Lehetnek eunél ideálisabb elvek, ideálisabb gondolkozása lehet egy fiatal leánynak, a ki szerelemre vágyik, szerelemre szomjazik.

Ily szép poétikus valami ugy is nagyon kevés van az életben. Dolgoznunk kell a kenyérért, dolgoznunk kell az életért s mikor én kimerült kedélyvel, petyhüd idegekkel, fáradtan, mint egy igavonó a fülébe suttogom az én Józsa-nak, hogy:

— Szeretem magát, és maga elüz?... kinevet és nem rendül meg szívének egy hurja sem; az végtelen fájdalom Milyen nagy lehet az olyan emberek boldogsága a kiknek vallomása nem kösziveket talál, hanem rokonérzelmeket!...

S az a valaki mégis azt kérdezi tőlünk, hogy meglehet-e azért róni egy fiatal leányt, ha szerelmét nem tudja kellőképp eltitkolni s kösziv helyett egy dobogó szivec-két hord keblében, és nem szól ajka hidegen akkor, midőn a világ lehangulatossabb érzelme: a szerelem telíti bensejét? — Nem. Nem lehet eltitkolni. Végre is akkor kellene itélni a világ összes szerelmeseit, megkellene vetnünk mindazokat, akik a csobogó patakok partján sétálnak kart karba fűzve a nyári éjszakákon, midőn a világoskék égről sejtelmesen szűrődnek át a fák lombjai között a hold aranyos sugarai... A patak balkan folydogál előre, csend van a tájon s a messzeségben a rónán, a kigyuló páztortűz mellett mélan szólal meg a dal a pásztor fuvolyáján: s a csendes éjszakában szeliden ritmusokra dobog egy pár szív, egymásra talál két csókszomjas ajak s így fakad a szerelem bűbajos virága...

Nem ítéhetjük hát a szerelmeseket, nem ítéhetjük el azt a fiatal leányt, ki szerelemmel felel szerelemre, hanem csak boldoggá tesszük, hogy szeressen tovább, szeressen mindig, mert a szerelem az élet kinyitló rózsája. *Rezeda.*

Irodalom — Művészet.

* (Az író sorsa.) A párisi *Gaulois* közli *Flaubert* Gusztavnak, a híres francia regényírónak egy levelét, amelyet egykor egy fiatal emberhez írt, azon alkalomból, hogy az illető egy művét akarta közrebocsátani. *Flaubert* nagyon pesszimisztikus hangon írt a fiatal embernek és azt a kellemetlen igazságot mondta meg neki, hogy az író az ő szellemi termékéből anyagi hasznot ne várjon mert az írónak csak a művészetért magáért kell dolgoznia. Ő maga is 37 éves volt, a mikor a *Madame Bovary*-t megírta, a nélkül, hogy abból jövedelmet mert volna remélni. Végül azt ajánlja neki, hogy írjon szorgalmasan és olvassa a klasszikusokat, de ne reméjen semmit, mert az író pályája nincs rózsákkal behintve.

* Rövid hírek. (Temetik a rózsát.) Ily címmel írt *Abrányi Emil* egy mély érzésű és hangulatjeljes költeményt ama gyászos napokban, a mikor *László főherceg* a ravatlon feküdt. A költeményt most a legkiválóbb magyar dalköltő id. *Abrányi Kornél* megzenésítette. Az ősz zeneköltő egész tudását és ihletét felhasználta arra, hogy a nemzeti gyásznak mély fájdalmát és bensőségét lehelje a dalba. És *Abrányi* inspirációjának ez fényesen sikerült is. — (*Színész jubileum.*) A Városligeti Színkörben ma este *Tóth Antal* negyvenéves színész jubileumának megünneplésére, *Kiss Mihály* és *Réthy Lina* felléptével, a *Czigány*-t adták. A közönség, a mely a színházat majdnem teljesen megtöltötte, többször kifejezte a veterán színész iránt elismerését és rokon-szenvért.

hogy azt is elfoglalja.) összeszedték harmincz ezer firtot s ezen összeget a *Vecsey Imre* építész vasládájában helyezték el s abból teljesítették a kiadásokat.

Augusztus 20-án kezdtek a munkához s november 1-re már a földből mindenütt kiemelkedett a fal s az építés annyira előre haladt, hogy mire az alkotmányos világ megbukott, a provizóriumban előállott tisztviselők kényszerülve voltak azt teljesen be is fejezni, ha másért nem is, de azért, hogy az eddigelé ráfordított nagy költség semmibe ne menjen.

Bizony ha *Simonffy Imre* nincs, hosszú ideig várható volna még *Thalia*, míg állandó temploma felépül.

Simonffy Imre és a dohánygyár.

Hogy a dohánygyárat a kormány Debreczenbe állította fel, az ismét kizárólagosan a mi polgármesterünk érdeme.

Egy alkalommal ugyanis valami városi ügyben Budapesten a pénzügyminiszteriumba járt s megismerkedett T. pénzügyi államtitkárral, a ki az ötvenes években Debreczenben mint kataszteri tisztviselő működött s ekkor igen megszerette s szívesen látott vendég volt.

T... nagyon jól emlékezett Debreczenről s többször ismételte, hogy vajha mostani állásában ő is tudna valami szíveséget tenni városunkkal.

A beszélgetés további folyamában, az államtitkár szóba hozta, hogy most egy minta dohánygyár felállításának eszméjével foglalkozik, mire polgármesterünk hirtelen azt a kérdést vetette fel: nem lehetne-e? ezt a dohánygyárat Debreczenbe állítani fel?

T... kevés gondolkodás után rá hagyta, hogy: azt bizony lehetne, mert hiszen

Debreczennek is nagy dohány termelő vidéke van.

— Nos, uram hát ha lehetséges és ha Debreczen iránt olyan jól érez, hát állítsa ezt fel Debreczenben.

— Jól van! meg csináljuk a dolgot csak azt kötöm ki, hogy míg készen nem vagyunk vele, erről egy teremtett lélek se tudjon, mert ha híre fut, elveszítjük a játékot.

Nem is tudott ezen tervezetről senki, a főügyészen és a főmérnökön kívül, akiket természetesen bele kellett avatni a dologba. Még a bizottsági közgyűléshez is csak úgy lett a jelentés beterjesztve, hogy bizonyos állami célokra kell 16 hold földterület, hát ne kérdezze okát a közgyűlés, csak zavazza meg. S mutatja a közgyűlés határtalan bizalmát az, hogy bár nem tudta mire kell, de megszavazta a kért területet.

Mikor aztán minden elő volt készítve sőt már a szerződés is aláírva, maga a pénzügyminiszter is csak akkor értesült a dologról, a miniszterelnök pedig csak akkor, mikor már az állam át is vette a területet.

Hogy mi volt ennek a nagy titkolózásnak oka? Könnyű kitalálni. A miniszterelnök ezt a dohánygyárat Szegeden akarta felállítani s Debreczen semmiképpen sem jutott volna hozzá, ha *Simonffy Imre* nem intézi a dolgot olyan ügyes körültekintéssel.

Simonffy Imre mint veres pántlikás honvéd.

Híresek voltak a debreczeni verespántlikás önkéntesek abban az időben, mert mint ujonczok is dicsőséggel állottak ki a tüzkésztséget s a legveszélyesebb helyzetben is megállottak helyüket hősi bátorsággal.

Szept. 29-én indult el Debreczenből mintegy 450 főnyi veres pántlikás önkéntes *Ábrahám* őrnagy vezetése alatt. Polgármesterünk a *Varga József* vezetése alatt századnak lett a főhadnagya, de már az első ütközet után kapitánynya lép elő.

Az első ütközet *Angyalkutnál* okt. 21-én volt, melyben a debreczeniek már *Zurics* őrnagy vezette s az ellenség 54 halott hátrahagyásával megfutott.

Lippánál november 13-án ismét derekas ütközetben vitézkedtek a mieink, midőn *Ábrahám* és *Zurics* őrnagyok vezérlete alatt az őket megtámadó két század *Dszidás*, egy zászlóalj sorkatona és tömérdek oláhsággal szemben a várost egész napon át oly vitézül védték, hogy az est beálltával az ellenség nem merde őket többé háborgatni.

Arad alatt több csatározások folytak, melyek közül legnagyobb volt a november 24-iki. Majd *Máriássy* — ki vitéz katona volt ugyan, de nagyobb hadtest működésére képtelen — elhatározta, hogy a várost egy éjjeli rohammal megkísérte bevenni. A készülétek megtétetvén december 3-ának éjjelén hadaink nagy csöndben a vár sánczaihoz értek, sőt az árkot is áthidalván néhány csapat — köztük a debreczeni verespántlikások is a belső bástya alá nyomult, mielőtt azt az álbambamerült őrség észrevette volna. Ekkor azonban néhány ember idő előtti támadási kiáltása az őrséget felébresztette, kik a sánczokban levő vitézeket erős keresztűzbe fogván, visszavonulásra kényszerítette a támadókat.

Ez elhamarkodott és az erődítések kellő ismerete nélkül vezetett támadás 51 vitézünk letébe került kik a sánczok között inkább

Debreczen ünnepe.

— *Simonffy Imre jubileuma.* —

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítói tól. —

Debreczen, október 12.

Ünnepet ült ma Debreczen szabad királyi városa oly ünnepet, mely egy század évben egyszer fordul elő: a város társadalmának minden rétege közl elkesedéssel ünnepelte polgármesterét, aki husz esztendő óta áll a város élén, és egyfélszázad óta szenteli minden pillanatát a közügyeknek, melyeket a legnemesebb gondoskodással, a legszigorubblekiismereteséggel szolgál.

A polgármester ur örökké fényes multlával, jelenjével s az ő korszakot alkotó működésével lapunk más helyén foglalkozunk, e helyen csak ama ünnepély lefolyását adjuk elő, mely már ugyan le folyt fényesen, lélekemelően, diszesen . . .

A város képe.

Ünnepi díszet öltött már a kora reggeli órákban ősi városunk. A piacutcai házak majdnem kivétel nélkül fel voltak lobogóva, s már kilencz óra telé szokatlan élénkség uralkodott a városháza oszlopai alatt. Díszbe öltözött küldöttségek gyülekeztek a közgyűlésre a városháza alatt, melynek ormáról vidáman leugerte a reggeli októberi szellő a város kék sárga színű lobogóját.

A díszbe öltözött tarsolyos hajduk lepték el a felszönyegezett kapu bejáratot, lépcsőket, s a lépcsőházat és alig győzték üdvözölni az egymásután érkező közgyűlési tagokat. Dismagyar

hőshalált haltak semhoggy magukat megadták volna!

De legjobban kitüntették magukat veres pántlikásaink a szt.-miklósi ütközetben. Ugyan is a szorongatott Arad felmentésére Temesvárról egy tekintélyes haderő 16 ágyúval s több ezer főre menő oláhsággal indult.

Máriássy tehát Ó Arad védelmére hátrahagyván a békési nemzetőröket, egész seregét átszállította a Maros balpartjára és Szt.-Miklósnál állítá harc rendbe. Az ellenség azonban a hirtelen hányt sáncokra olyan erős tüzelést kezdett, hogy az ott lévő székely zászlóalj azt ki nem állhatván megfutott. Ez persze a hadsereg többi részére is leverőleg hatott úgy hogy például a 30-ik zászlóalj egyetlen lövés nélkül színén megfutott. Csak a debreczeni önkéntesek, a lengyel légió, s a 27-ik honvéd zászlóalj állotta ki a tüzet s fedezte a futókat. Bizony ha ezek a vitéz fiúk nem lettek volna ott, az ellenség teljesen megsemmisítette volna a Máriássy hadseregét. Máriássy maga is elvesztette a fejét a nagy zürzavarban s ez a veszített csatája okozta, hogy már decz. 24-én elmozdított állásától s helyette Gál Miklós foglalta el a paransnokságot,

Ezen csatában lett őrmesterré Matkó Ferencz ma is élő debreczeni verespántlikás azon vitézi tettéért hogy az ellenségtől körülvett Zurich őrnagyot az elfogatástól megmentette.

Ezeken kivül még több apró csetepatékban vitézkedett a mi polgármesterünk s a milyen ruganyos erőben van, tán ma is kardot kötne ha ütni kéne a — muszkát.

ruhában jelent meg kevéssel tíz óra előtt az ünnepelt polgármester mellén a királyi kitüntetések jelvényeivel. Hivatali szobájába vonult, honnan később küldöttség hívta meg a közgyűlésre. Hasonlóan diszmagyarban voltak a városi tanács tagjai közül Körner Adolf, Király Gyula, Vecsey Imre tanácsnokok, Vértessy István főjegyző, Megyaszay Miklós első aljegyző, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, Ábrahám László tiszti főügyész és még sokan jelentek meg diszmagyarban a közgyűlési teremben.

A magánfogatok és fiakerek egymásután állottak a városháza előtt, diszmagyar ruhás alakok beszélgettek a lépcsőházban; ünnepélyes lélekemelő volt a hangulat, mikor tíz óra körül gróf Degenfeld József Hajdúvármegye és Debreczen főispánja megnyitotta az erre az alkalomra összehívott diszgyűlést.

A diszgyűlés.

A mai páratlanul szép, lélekemelő ünnepély első része a közgyűlési teremben folyt le, mely kevéssel 10 óra után már zsúfolásig megtelt díszes, előkelő közönséggel. Ünnepi szín ömlött el a bordó-plüss függönyös teremben. A fekete frakkok tömkelegéből élesen vált ki Wolaffka lilaszínű talárja, a tanács tagjainak színpompában tarkuló diszmagyarja. A karzatokat díszes hölgy közönség töltötte meg. A városatyák és a tisztviselők teljes számmal voltak jelen. Ott voltak továbbá Kiss Aron püspök, dr. Wolaffka Nándor, Bernáth István Bihar megye képviselője, Szeghő István tanácselnök, Görgei ezredes, Helm, Dragouenz alezredesek, Radeczky kapitány. 1/2 11 órakor lépett a terembe diszmagyarban gróf Degenfeld József főispán akit élénk éljenzéssel fogadtak.

Rövid beszéddel nyitja meg a közgyűlést, melyet több bizottsági tag kérésére hívott össze abból az alkalomból, hogy városunk érdemekben gazdag polgármestere Simonffy Imre (éljenzé-) husz éves polgármesterségét néhány nappal ezelőtt betöltötte s ugyancsak mostanában volt 50 esztendeje, hogy közpályára lépett. Üdvözlő a megjelent közönséget és a közgyűlést megnyitja. Indítványozza, hogy az ünnepelt polgármestert küldöttség hívja meg, melynek tagjaiul ajánlja id. Csanak József elnöklője alatt Steinfeld Antalt, Sesztina Lajost, Váczy Janost és Horváth Istvánt. (Általános helyeslés.)

Néhány percz múlva megjelent Simonffy Imre. tisztelet alakja, diszmagyarban, mellén a vaskoronarend és az olaszkoronarend keresztjeivel. Taps és hosszas, nehezen szünő éljenzés zúgott fel a teremben, minek lecsilapultával.

Joó István bizottsági tag

a tiszántúli ev. ref. egyházkerület közpiskoláinak felügyelője kezdett szólni a törvényhatósági bizottság nevében. Lendület s szép beszédéből sajnálatokra csak kivonatokat közölhetünk.

Mai összejövetelünk, — így kezdette beszédét — egyetlen, ritka becsü tárgyánál fogva, Simonffy Imre kir. tanácsos urnak polgármestersége 20 dik évfordulója alkalmából a tisztelet, szeretet és hála ünnepévé magasztosul.

A fáradhatlan tevékenységnek, hű és önfeláldozó gondosságnak s az ezek nyomában járó gazdag eredményeknek szól az igazi benső szavakban alig kifejezhető tisztelet. A szeretet pedig csak viszonzása, ezek hálás elismerése a város egyeteme iránt mindenkor oly nemes lelkesedéssel, mely ragaszkodással tanúsított szeretetének, hű által önmagát a várossal s e várost önmagával oly benső, majdnem elválhatlan kedves viszonyba tudta kapcsolni, mely szeretetnél fogva e várossal egygyé lett; s e viszony ama találó megjegyzésben nyer igazán méltó kifejezést: Simonffy Imre polgármestert Debreczen nélkül s Debreczent Simonffy Imre polgármester nélkül képzelni sem lehet. (Ugy van. Igaz.)

E szerint ő igazi prototypje, hű képviselője Debreczennek, e puritán erkölcsű, igazán magyar városnak; kifejezője azon eszméknek, érzelmeknek, vágyaknak és törekvéseknek, melyekről e város népe áthatva van, hogy úgy hagyományos feladatait, mint a haladó kor által elébe szabott kötelességeit hiven teljesíthesse.

Hazánkban az eltűnt arisztokratikus korban a városoknak általában alárendelt szerep jutott. Ma megváltozott minden: a felfogás a városok hivatása és jelentősége iránt, a városok helyzete, viszonya, feladata az állammal szemben. Ma a városok az ipar kereskedés, tudomány gócpontjai, a magyar nemzet védbástyái, az igazi kulturának, felvilágosodásnak, szabadságszeretetnek, anyagi és szellemi téren való fejlődésnek és haladásnak legfőbb tényezői és fokmérői gyanánt tekintetnek.

Ezután a régi Debreczenről emlékezve meg, így folytatja:

Nagyságos polgármester ur! örömteljes hálával ismerjük el, hogy Nagyságod e város ügyei vezetésében mindenkor ama bölcsességet, nyugodt megfontolást, lángoló buzgalmat tanúsította mely a sikernek biztos záloga.

A 20 év, mely Debreczen történetében fényes lapot követel magának, Nagyságod élettörténete is! Ugy van, mert hiszen mind azon üdvös és áldásos dolgok és alkotások, melyek e 20 év alatt létre jöttek, vele vagy általa lettek.

Azért midőn hálás elismeréssel áldozunk Nagyságod fáradhatlan és áldásos tevékenységének, kedves kötelességünknek ismerjük érdemeit nemcsak emlegetni, hanem jegyzőkönyvünkben is megörökíteni s az utódoknak tanulsággul fentartani, a későbbi történelemnek igaz és meghamisíthatlan adatként szolgáltatni.

Mi sz. kir. Debreczen város törvényhatósági bizottsága Nagyságod áldásos tevékenységének közvetlen tanúi és munkatársai, tiszteletünk, szeretetünk s hálás elismerésünk öszinte kijelentésével kívánjuk és kérjük a jó Istentől, hogy Nagyságod közhasznú és drága életét még sokáig tartsa meg teljes erőben, munkabíró tevékenységben, hogy mint eddig bölcsességgel és üdvös eredményekkel szolgálhasson a mi szeretett városunk javára; adja Isten, hogy még sokáig igaz legyen, hogy Debreczen várost Simonffy Imre polgármester nélkül képzelni sem lehet.

Simonffy Imre polgármesterünk sokáig éljen!

A főjegyző beszéde.

Vértessy István főjegyző szólott ezután a városi tisztikar nevében. Meleghangú beszédében szívből jövő szavakkal ecsetelte a polgármester lelkiismeretes, buzgó, fáradhatatlan polgármesteri működését, melyért a legszebb jutalom ugyan az öntudat és a polgárság elismerése volna, — mégisők a város tisztviselői, munkatársai, megragadták e ritka alkalmat, hogy szeretetüket és hálájukat azzal is kifejezzék, hogy mint látható zálogot, ezt az emléktárgyat nyujtsák át a mai ünnepen. Kéri a polgármestert, hogy fogadja el azt kedvesen; és kívánja, hogy Isten sokáig éltesse a város javára.

Ezzel zajos éljenzés között lehullott a bársony terítő a hatalmas ezüst billikomról!

Márk Endre beszéde.

Ezután Márk Endre a következő kelkes szavakkal üdvözölte a polgármestert a debreczeni polgárság nevében:

Márk Endre rövid bevezetés után így folytatta beszédét:

Valamint a magas hegy ormáról alázuhánó forrás keresztül tör minden akadályon, hogy a nagy és változhatlan természeti törvények által kitűzött pályáját megfuthassa, célját elérhesse; épen úgy nem volt visszafordítható e város lakosságának kebelében fakadt nemes érzelem, nem volt e polgárság, Nagyságod kérése, majd tiltakozása által sem eltéríthető attól, hogy a hála és tiszteletnek érzelmeit kifejezésre juttassa Nagyságod előtt a kinek Isten, mint kiváló kedvencének megengedte, hogy e nagy és nevezetes napon munkaerejének teljességében tisztelőit, a város minden lakóját maga körül egybeseregelve láthassa.

Nagyságod tehát saját érzelmei és akarata ellenére kénytelen jubilálni. Nemes és e város polgárait szerető szíve azok kérése előtt meghajlott, hogy a kiket e szűk terem falai befogadni képesek, annyi melegen érző szív és odaadó szeretettől áthatott ezer és ezernyi lakos képviselőiben itt megjelentünk s az össz polgárság érzelmeinek tolmácsa legyünk.

S első sorban is áldjuk a jó sorsot és Istenünket, hogy Nagyságodat e város polgárai által nyújthatott legmagasabb állásban tevékeny és munkás élete közben olyan hosszas köz-szolgálatra után is üdvözölhetjük.

Nagyságodhoz pedig a tisztelettel párosult és nem lankadó ragaszkodásnak, más felől az elismerésnek hangján szólunk itt két év tizednek nagy és terhes munkája, annak élő tanúbizonysága látszik e városban minden felé.

Itt megjelenésünk elismerés a fényes és eredményekben gazdag hivatali mult iránt egyszersmind azon ígéret a jövőre, hogy mi Nagyságodat e város további felvirágoztatására irányuló tevékenységében kész buzgalommal támogatjuk; a munkából, ott a hol az szükségesnek mutatkozik, a magunk részét Nagyságod mellett mindenkor kivesszük.

Áldja meg Isten Nagyságodat még hosszú és boldog éttel lankadatlan munka kedvvel s végül szeretettel és bizalommal kérjük, hogy e mai nap emlékéül e szerepny emléktárgyat mint részben symbolumait Nagyságod széles körű alkotásának e város közönéje részéről elfogadni kegyeskedjék.

Zajos éljenzés követte Márk Endre szavait. A lelkes szavak után meghatottan emelkedett fel az ünnepelt s körülbelől a következőket mondotta:

A polgármester válasza.

Méltóságos Főispán Ur tisztelt közgyűlés.

Méltóztassék megengedni, hogy az előttem szólott urak szavaira röviden válaszoljak. Mert sok éven keresztül szolgálom ugyan ezen várost, az én kedves szülő városomat, sok éven át vettem részt gyakran nehéz viszonyok közt ezen teremben a tanácskozásokban, de soha sem voltam úgy meghatva megilletődve, mint jelenleg, midőn tisztviselő társaim, barátaim, jóakaróim, polgármesterségem 20-ik, közszolgálatom 50 ik éves fordulója alkalmából, ily szokatlan, nagy szerű fölemelő ünnepélyes megtiszteltetésbe részesítenek. Mert hiszen én sohasem igényeltem, soha sem vártam, — s ezt tölem senki nem is hallotta — kötelességem teljesítéséért fáradozásaimért a megjutalmazást (Ugy van; ugy van!)

Nekem, kit kezdettől fogva hazánk és városunk iránti rendíthetlön szeretet és ragaszkodás vezéreltek hivatali pályámon, a végzetetlen bazaszeretet, mindég olég jutalom volt az, ha törekvésem jó eredményre vezetett, ha ez által a közérdek hísnára szögáhattam, nagy jutalom volt különösen az, hogy polgártársaim, hosszas szolgálatom alatt, irántam bizalommal viseltetik. (Igaz!)

Tagadhatlan, hogy városunk 20 év óta — mióta polgármester vagyok, — több irányban, lehetőleg a kor kívánalmai szerint, rohamosan fejlődött és halad előre, amde ezt egy-két egyénnek érdemül tulajdonítani nem lehet. Igen sokaknak kellett lelkes, hazafias szellemű s lelkiismeretes férfiaknak közreműködni ebben.

Örömmel kell megemlítenem, hogy városunk haladásának közel 13 év óta főtenyezője volt főispánunk ó méltósága (éljen és taps), ki ugy idehaza, mint a kormánynál városunk érdekei előmozdításában a legnagyobb buzgalommal sokat fáradozott és fáradozik (ugy van), — lelkiismeretesen közreműködtek abban tisztviselőtársaim (éljenzés) s a bizottsági közgyűlés tagjai közül számosan, kitaratólag, osztálykülönbség nélkül, minden anyagi jutalom nélkül (éljenzés).

Ezen mélyen tisztelt férfiaknak tehát a város előhaladásában nagy érdemeik vannak, s a megtisztelő elismerés nagy része is őket illeti.

És most a hosszas szolgálat alatt szerzett jóakarólag nekem tulajdonított érdemeket tulszárnyaló kitüntetésért, melynél becsesebbet nem is képzelhetek, (ugy van; éljen!) s mely ösztönül fog szolgálni nekem, hogy városunk érdekeit, ezental is egész odaadással előmozdítani törekedjem, s mely bizonyára ösztönül, buzdításul fog szolgálni majd az utánam következő polgármestereknek is, fogadja méltóságos főispán ur s fogadják mindannyian tisztelt uraim (hálás és meleg köszönetem nyilvánítását. (Hosszas, szünni nem akaró taps és éljenzés.)

*

A polgármester remegő hangon elmondott szavai után gróf Dégenfeld József főispán mondta el zárószavait, amelyekben indítványozza, hogy a mai nap emlékéül Simonffy Imre királyi tanácsos polgármester a haza és Debreczen város iránti érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsék meg.

A közgyűlés magává tette az indítványt.

A diszközgyűlésnek kevéssel tizenegy óra után vége volt.

A küldötségek.

Az impozánsan felkészített polgármesteri szobában ezután a küldötségeket fogadta a jubiléns. A fogadtatás alatt egész udvara volt a polgármesternek városunk és a megye nobileitásaiból.

Az első deputáció a debreczeni evangélikus református lelkészkar és presbiterium részéről jött, s küldötséget Kiss Aron püspök vezette, ki megható szavakban üdvözölte a polgármestert, lefestve szokat az érdemeket, melyeket ő és családja a debreczeni református egyház körül szereztek.

Simonffy polgármester meghatottan válaszolt, kijelentette, hogy ő mindig csak azt tett, a mi neki, mint hitű kálvinista embernek kötelessége volt.

A második küldötséget, a helybeli római katolikus egyház részéről Wolafka püspök-plebános vezette, a püspök üdvözölő beszédére a jubiléns öszinte szívből válaszolt. Biztosította a katolikus egyházat további jóindulatáról, munkáját könnyűnek jelezvén, a művelt katolikus klérus támogatásával.

A harmadik küldötséget, a helybeli ágostai evangélikus egyház részéről Materny Lajos lelkész vezetése alatt tette tisztelgetést. A lelkész röviden üdvözölve a polgármestert, emléktárgyat nyújtott át: egyben Zelenka Pál püspök üdvözölő soráival, melyeket a jubiléns polgármester elzárkényülve fogadott.

Az izráelita hitközség volt a negyedik küldötséget, melynek nevében Grósz Vilmos debreczeni főrabbi beszélt ékes szavakkal. Utánna az autonóm ortodokx izráelita hitközség küldötsége jött.

Biharvármegyét Bernáth István bizottsági tag képviselte előmondva a szomszéd vármegye szívóyes üdvözlését. A helyőrség

képviselőteáen Suvviseh Jenő ezredes, a közös és Gőrgy Vincze a honvédtisztikár nevében tisztelgett.

Az evangélikus református főiskola tanárkara nevében Sas Béla üdvözölte a polgármestert, pártfogását kérve a felállítandó debreczeni egyetemhez. A polgármester erre nézve készséges ígéretet tett.

Hajdumegye tisztikarát Rásó Gyula alispán, Hajdu-Szoboszló város küldötséget Kovács Gyula polgármester, a helybeli al-lami főreáliskola tanárikarát pedig Fazekas Sándor igazgató vezette.

A polgármester a küldötségeknek egyenként röviden válaszolt.

Ezután a tanintézetek következtek: a római katolikus kegyesrendű gimnáziumi tanárok nevében Cserhalmy József igazgató, a gazdasági tanintézet nevében Szűcs Mihály igazgató, — a kereskedelmi akadémia képviselőiben Zádor Lajos nagykereskedő, az evangélikus református felső leányiskola nevében Dóczy Gedeon igazgató üdvözölte a polgármestert. Puky Sándor az utóbbi intézet nevében, egy díszes selyempárnát, a város himzett csimerevel, nyújtott át a polgármesternek.

A Magyar Államvasutak debreczeni üzemeltetőségének nevében Dobieczy Sandor, a magyar királyi pénzügyigazgatóság részéről Szunyogh Sándor, a Vöröskereszt Egyesület nevében Balogh Ferenc hittanár üdvözölte a polgármestert. A Debreczeni Jótékony Nőegylet részéről Veresné — Szatmáry Tereza urnő rövid beszéd kíséretében egy remek nőmappa nyújtott át a jubilálóknak.

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Kamara képviselőiben az ujonnan megválasztott elnök Szabó Kálmán üdvözölte Simonffy polgármestert.

A főiskola gazdasági bizottságának szónoka Lengyel Imre volt a Gazdasági Egyesület Rickl Antal, a Debreczeni Helyi-va ut Részvény-Társaságot Király Ferenc országos képviselő, a Debreczeni Orvos-Gyógy szerész-Egyesület nevében dr. Popper Mór az evangélikus tanítótestület nevében David Mihály, a katolikus tanítók nevében Tárkányi Péter, a negyvenayolczas honvedek nevében Hegedűs Pál, a Jogász és Tisztviselőör képviselőiben Puky Gyula, a Csokonai kör nevében Széll Farkas, a Polgári kör nevében dr. Orbán József, az Iparos kör nevében Serly Ede üdvözölte a polgármestert.

Ezután a joghallgatók, a Kölesönös Segélyző Egylet, a Közraktárak, iparos ifjusági önépzőkör, az önkéntes tűzoltó egyesület, a debreczeni szintársulat, az alsó nyírvíz szabályozó társulat küldötségei következtek.

A debreczeni hírlapírók nevében Konecz Ákos, a Debreczeni Ellenőr főmunkatársa üdvözölő meleg hangon a város ősz fejét. A polgármester röviden válaszolt, biztosította a zsurnalistákat, hogy őszintén rokonszenvezik velük, elismeri munkálkodásuk hasznos s nemes voltát. Tréfásan jegyezte meg e helyen, hogy a régebbi időkben gyakran csipkedték őt a zsurnalisták, de ezek az idők már elmúltak.

A városi nyomda személyzetét Frics József vezette aki nyomtatott emlék lapot is adott át; a kerületi betegsegélyző pénztár nevében Berger Jenő beszélt. Ezután megsz. dr. Kola János és dr. Király Ferenc országos képviselők üdvözölték a polgármestert Thaly Kálmán nevében is. Végül a rendező bizottság járult elő Márk Endre vezetése alatt, aki meghívta a polgármestert a ma esti bankettre.

Ezenkívül sok levélbeli és távirati üdvözlés érkezett az ország minden részéből, a polgármester tisztelőitől, barátaitól.

Közgazdaság.

Czeplédi faiskola.

Hazai gyümölcstermesztésünk fejlesztésén több ügybuzgó férfi működött, főleg a gyümölcsészet érdekében kísérletekkel igyekezve a különböző gyümölcsfajok és változatoknak éghajlat, fekvés és talaj iránt való igényességüket behatóan tanulmányozni, kikutatni és megállapítani azokat, melyek a nagyban való termelésre legajánlatosabbak, hogy ekként a termelő a fajok megválasztásában ne habozzon, szándékolt ültetése alkalomával megtalálja azokat, melyek viszonyai között nem csak a legbiztosabban teremnek, de melyeknek gyümölcse a termelést meg is érdemli s ha belőle bő terméshez jut, mint nemes és keresett fajt értékesíteni tudassa.

Hazai gyümölcsészetünk zászlóvivőinek mindenesetre sok idejük s sok fáradságukba került ezen, a haza felvirágzása s a nép boldogítására törekvő igyekezetük, köztük egy pár, de főleg Bereczky Máté, hazai gyümölcsészetünk e nesztora, annyira szívén viselő és viselő e nemes ügyet, hogy őn magát nem kimélve, szembezállva a nékülözéssel, ennek fejlesztésére áldozta, áldozza mondhatni utolsó filléréit is.

Bereczki megismervén e téren a jók javát, 4 vaskos kötetből álló „Gyümölcsészeti vázlatok” című könyvet bocsátott ki a gyümölcskedvelő közönség használatára, körülményesen leírva a külföldi szaktekintélyek előtt is mérvadóknak ismert eme művében azokat a gyümölcsfajokat, melyek viszonyaink között a termelésre inkább ajánlatosak.

Midőn e mű, mintegy pár évtizeddel előbb napvilágot látott, azt hittük, hogy hazai gyümölcstermesztésünk varázsütészerűleg fog fellendülni, hogy a benne foglalt ritka megfigyelő tehetség évtizedek fáradságos szorgalmával összegyűjtött s lerakott tapasztalatok az ország minden részén mihamar érvényesülésre találnak s számtalanok lesznek, kik felhasználva a kézhez adott adatokat, követői lesznek a nagy szakférfinak s gyümölcstermesztésünk fellendül.

Sajnálatos azonban, hogy ez viszonylag csak kis mértékben történt, az ország nagy részén még ma is olyan silány gyümölcsfajokat találunk elterjedve, melyre — ha van is belőle valami — vevő nem igen akad, ugyszólván csak rakásra romlik, jobb esetben szeszt főznek belőle, így utána kevés a haszon, pedig ahol megterem a silány gyümölcs, ott éppen úgy tizszer, huszszor annyi haszonnal megterem a nemesebb, drágább is, mint azt hazánk egy-két vidéke, főleg Kecs-kemét, szépen megmutatja, hol a nyert gyümölcsöt külföldön is drágán értékesíteni tudják, utána oly szép összegű pénzt képesek behozni az idegenből, minőt viszonylag a mezőgazdaságnak egyik ágából sem.

Hol nincs nemes gyümölcs, ott nincs nemes érzés, a kertészkedéssel foglalkozók gondolatait nem háborgatják holmi szociális tanok, nem háborgatja őket a kapzsi vágy s jobb létben levők kényelembe látása. Hol a gyümölcstermesztés elterjedve van, ott ki-ki nyugodtan végzi a maga dolgát, a polgárok közt legtöbbszörre nyugalom, innen megelégedés és boldogság honol.

A gyümölcstermesztésnek az erkölcsökre ható eme nemesítő tulajdonsága, a mezőgazdaságban évek óta tartó árhanatlás és pangás, szőlőink lényegesebb részének a fillokszerá által történt kipusztulása főleg kis gazdáinkat nagyon is arra utalták, hogy figyelmüket a gyümölcs okszerű termelésére is ráfordítsák, de hát főleg kisebb községeiben hogyan juthasson ehhez a kis gazda, hiszen ha hall is erről valamit, ha fel is tudja fogni ennek reá nézve anyagilag előnyös voltát, mert nincs ki előtte jó példával járna, ki oktató vagy vezérelné, szándékát nem testesíti meg. Tob tekintetben ezen állapotot segítő, rendeli a törvény a községi

faiskolák felállítását, de hát mikor fog ez tényleg valósulni? sok helyen ha kiszakították is helyét a szolgabíró erényesebb közbelépésére, legtöbbször az előjáróság saját zsebére kiadja haszonbérbe, vagy a bíró burgondi répát termel benne, hogy kívánhatnánk ily esetben az e téren való haladást? ha az előjáróságok, kiknek nem csak hogy illenék, de kiknek kötelességük is volna jó példával menni elől magok vetnek ennek útjába gátat.

Vannak, kik belátják, hogy jó lenne biz a nemes gyümölcs, ültetnénk is fát eleget, ha az mindjárt a második évben teremne, de mert néha 8—10 évig is várni kell reá, míg először terem, azt teszik fel, vagy élnek ők addig, vagy sem, miért kinlónának másnak?

Ki a miatt fél valamihez fogni, mert nem tudja, él-e addig, míg munkájának eredménye lehet, az ne fogjon semmihez, mert meglehet, hogy a holnap napot sem éri. Tegyük felre minden félelmet és kicsinyeskedést.

„Aki mer, az nyer, a ki nem mer az nem nyer”. A ki nem tesz semmit, az nem tudja mi az élet, nem tudja mi a nyugalom, mily édes munka után a pihenés.

Közös erővel egyesülve csoportosuljanak a gyümölcsészeti szakférfiak zászlói alá, kövessük azok nyomdokait. Irtsuk ki szívünk-ből az önzés és irigység szikráit, tanulmányainkat és tapasztalatainkat osszuk meg másokkal is, örvendjünk az előhaladásban.

„Ha élni akarunk, szorgalom, kitartás kell mindenhez, erős akarattal, megingathatlan törekvéssel nyakára hághatunk mindenféle bajnak, javíthatjuk helyzetünket, e öb vihetjük a közjólétet, elősegíthetjük nemzetgazdaságunk, ezen hazánk felvirágzását.

Bár, mint említettem, hazánk nagyrészen sokkal lanyhább gyümölcstermesztésük iránt az érdeklődés, mint a hogy a nemzetgazdaságunk eme lényeges befolyással bíró termelési ág iránt lenni kellene, még is tagadhatatlan, hogy egyes vidéken pár év óta hova tovább és több ügybuzgó bajnok akad, kiknek nyomdokán a nép rétegében is kezd az érdeklődés felkelni, kezd a gyümölcs-fa ültetés iránti szándék, a gyümölcsfák utáni kereslet, valamivel élénkebben nyilvánulni, kár azonban, hogy ezen elvégre mégis szerencsésen megmozdult előnyös áramlatnak egyes nem is remélt okok ismét bizonyos mérvben gátolóiul látszanak lenni, többek között, nem mindenütt képes f. i. az érdeklő szándokát megvalósítani azért, mert nem képes mindenkor ültetésre megfelelő fához jutni, piacon, ha ugyan az van, csak vad, vagy legalább bizonytalan faju selejtes fákot kaphat, a községi faiskolához haszontalan fordul, legtöbbször város és községben csak a helye van meg, a kormány által a gazdasági tanintézetek, földműves-iskolák, vinczellérképezdek stb. kapcsolatában fentartott országos faiskolákra nem sokat számíthat, hiszen saját magammal történt, hogy midőn pár száz gyümölcsfát óhajtottam volna ültetni feikeresve e célból személyesen még idejelenkorán egyik gazdasági tanintézet igazgatóságát, az általánosan nagy termelésre ajánlt gyümölcsfajokat egyáltalán nem kaptam, a mit pedig a különben is ugy selejtes készletből kitudtam válogatni holmi másod-harmadrendű fajokból, félre vermeltetve pár napig, míg a talajforgatással és gödrözéssel készre leszek, a mint — alig több mint 7—9 nap múlva — elvittem volna, végtelen bosszantásomra megtagadták kiadását azért, mert mint mondták, felsőbb helyről a fák — tán valamelyik befolyásosabb egyén számára — lefoglalták, így ha lefelpénzeltem is, nem adhatják ki, midőn azután utbaigazítást kértem, hogy hol szerezhetnék már most be fát, melylyel a már e ökésített talajon költségesen kiásatott rendszeres fapóznakkal ellátott gödröket beültethessem, hát nem kaphattam utbaigazítást, ugy kelle faiskoláról mondhatni faiskolára mennem, míg utójára is a lapok hirdetése után kelle

indulnom, ugy lehetet elvégre gödröimnek egy részét beültethetni a másik része most is üresen áll. Nem egy két esetet tudok, hogy épp ott voltak kénytelenek egyesek, szándékolt gyümölcsfaültetésükről lemondani, hol nem csak gazdasági tanintézet, nemcsak földművelés iskola és tanítóképezde, de hol egész nagy számú községi és felekezeti iskola van, hol tehát a kormánynak nemcsak a községi faiskolák felállítását kellett volna már régen szorgalmazni, de ahol az illető miniszteriumok magának kellene olyan területű faiskolát fentartani, mely nemcsak a sok tekintetben muló hatású elméleti oktatásra szolgálna demonstráció terűl, de a honnan a nagy közönségnek e tekintetben való megkereséseit is legalább ugy a hogy fedezni lehetne, hova tehát bizalommal fordulni lehetne, honnan nem kellene visszatartani a megrendeléseket, nem kellene a már lefelpénzelt fákot visszatartani, mert azokra nézve a magas miniszteriumnak má intenciói támadtak, bizony az ilyen állapot nem igen szolgál gyümölcsészettünk nagy előnyére, utána nem igen várható annak olyan mérvű fellendülése, mint a mielő a legújabb nyilvánult érdeklődés után várható lenne.

Sokszoros örömöm volt azért, midőn ugy a szak-, mint a napilapokban gyakran megjelent figyelmet keltő hirdetés után félig meddig már ismert, itt s ott az ország különböző vidékein igen előnyösen dícsérni hallott Ungváry László fái faiskolát a napokban megtekinthettem s meggyőződhettem személyesen arról, hogy a hirdetésében semmi nagyzás, a róla közöltek és hallottakban nemcsak semmi túlzás nincs, de igenis valójában a benne lévő példás rend, a kezelésében visszatükröződő szakszerűség és a csemetekészletnek óriási mennyisége folytán az egész mint tisztán gyümölcsfaiskola talán páratlanul álló.

Ungváry László mint városi kertész kezdte meg működését Czepléden, később önállóan 2, aztán 4, 5, 7, 9, 14, 24, 34, 50, 65, tavaly 95 és most tizenkét év után 224 holdas telepeinek felén, tehát a régi 9 holdas területtel együtt 121 holdra terjesztette ki faiskoláját, melyben benn foglaltatnak a Bereczki által nagyban termelésre ajánlott összes fajok tisztán kezelve. E telepen 7—80,000 nemes, 1.200.000 alvó szemzés és mintegy 15 millió vadoncz van. Százötven lélektől 600-ig folyton foglalkozik benne. Tavasszal és ősszel két-három tisztviselő csupán az ő küldeményeivel van elfoglalva. Vasutrá naponként 15—20 szekér szállítja a fát.

Ungváry László az egész faiskola területét nemcsak planiroztatta, de annak csak kissé eltérő természetű talaját is egymással vegyítette, a feketés földet futóhomokkal kevertette, hogy ekként telepe egyforma átlagu és olyan legyen, melyen fái lehető gazdag gyökérzetű fej ödhessenek és ezt el is érte, mert szebb gyökérzetű fákot másutt alig láthatni.

Milliókra menő vadonczait az állami telepekre is nagy mennyiségben vásárolják, Ungváry László minden kényesebb munkát betanított leány-napszamosokkal végeztet, ez nyújt módot arra, hogy oly olcsó áron adhatja készletét, mint tán egyetlen faiskola sem. Ujabbán a szállítások könnyítése végett saját rendszerű keskeny vágányu vasutal hálóztatja be telepét. A telepen van külön csomagoló helyiség, asztalosműhely és egy nagy raktár, mely a gyümölcsfakézeléshez szükséges szereket és eszközöket tartalmazza. Külső irodáját telefonvezeték köti össze a városban levő központi irodával, melynek falán arany betűkkel ragyog, hogy: „Erős akaratnak mi sem áll útjában.”

E jelige erőt hitvallásá vált Ungváryban, mert nincs szó, melylyel az ő tetterejét, erős akaratát kellőleg ecsetelni lehetne, még inkább nincs arra, hogy a jövőbe vetett számítást, hitét és reményét csak részben is megítélni lehetne,

Ungváry kicsiben, mondhatni pénz nélkül kezdette vállalatát, ma is szegény, noha másfél-százezer forintot fektetett telepebe. A mit éjjel-nappal munkájával keresetelt és kölcsön kaphatott, az mind a telepebe ment, sőt abba fog hihetőleg menni ezután is, mert tetterős szelleme nem hagy nyugtot és pihenést addig, míg ideáit, miket nála nagybíró tanítója, dr. Entz és az általa mindenkor oly nagy tisztelettel emlegetett Bereczky Máté a többek eszményei keltek meg nem valósíthatja.

Adja a scrs, hogy azok úgy saját, mint közvetve gyümölcsészetünk és a közjólét előnyere is, mielőbb valósuljanak.

A nagy közönség pedig legyen az ilyen, közügyet szolgáló vállalatnak nemes támogatója, pártolásával legyen előmozdítója annak, hogy hazai gyümölcsészerünk ezuton is hovatovább magasabba fejlődjék.

Marjai.

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 8. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenor“ részére

Budapest, október 12.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma jól kínálták a ételkedv kedvező volt, s az irányzat csendes lett, elkei 40,000 mm. változatlan árákon.

Eladások:

Tiszavidéki új	200-82 mm.	6.77 frt.	2000-81 mm.	6.70 frt.
	500-81 mm.	6.70 frt.	200-81* mm.	6.65 frt.
	100-81 mm.	6.57 frt.	500-80 mm.	6.50 frt.
	300-80 mm.	6.55 frt.	1000-80 mm.	6.55 frt.
	400-81* mm.	6.65 frt.	300-81 mm.	6.47 frt.
	100-80 mm.	6.45 frt.	100-80* mm.	6.70

3 havi időre

Határíró-üzlet. Amerikából érkezett lanyhább jegyzésekre nálunk is lanyhábban indult az üzlet buzában, s igen gyenge üzlet mellett zárulatig lanyha maradt. Tengeri szintén igen lanyhán indult s csekély vásárlási kedv mellett lanyhán zárult is. Zab és rozs lanyhák.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a szept.-októberre 1895	6.30-6.32
" márcz.-ápr.-ra 1895.	6.2-6.80
R o z s szeptem.-okt.-re 1895	5.73-5.75
" márcz.-ápr.-ra 1896.	6.12-6.14
Tengeri jul.-aug.-ra 1895	5.70-5.50
" máj.-juniusra 1895	4.55-5.56
Z a b őszre 1895	5.65-5.68
" márcz.-ápr.-ra 1896	5.95-6.97
Repeze aug.-szept. 1895	10.90-

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.-okt. 1895	6.27-6.29
" márcz.-ápr. ra 1895.	6.79-6.80
R o z s szept.-okt.-re 1895	5.72-5.68
" márcz.-ápr.-ra 1896	5.12-5.96
Tengeri jul.-aug. ra 1895	5.40-5.45
" máj.-junius.-ra 1895	5.55-5.57
Z a b őszre 1895	5.66-5.62
" márcz.-ápr.-ra 1896.	5.91-5.98
Repeze aug.-szeptre 1895	9.50-9.60

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság“ közlése 1895. okt. 9 én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	121.50	122.-
" vasuti beruházási kötv. 4 1/2%	124.25	125.25
" koronajárdék 4%	99.30	99.80
" regále vált. kötvény 4 1/2%	101.-	102.-
Osztrák aranyjárdék 4%	122.-	122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sors.	147.-	148.-

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	486.75	486.25
Osztrák hitelbank részvény	405.10	405.30
Magyaripar- és kereskedelmi bank. r.	131.-	131.-

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	128.-	120.-
" " " 3%-os	109.25	110.-
Osztrák földhitel. sorsjegy 3%-os	117.-	118.-
Nagy vöröskereszt sorsjegy	11.80	11.30
Osztrák " " " " "	17.70	18.10
Olasz " " " " "	13.20	13.90
Bazilika sorsjegy " " " " "	7.60	8.-
Jó-sziv " " " " "	3.30	3.60

Pénzmozgás:

Cs. és kir. arany	5.68	5.75
10 márkás arany	11.78	11.82
80 frankos arany	9.53	9.56
1 Sovereigns	12.-	12.0

Kőbányai sertés vásár.

Október hó 8. Hízott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 400 klgramm felüli súlyban) 36 krtól 37. krig Öreg közép (páronkint) 300-400 kilogramm 34-től-37- krig. Fiatal nehéz (páronkint) 320 kilogramm felüli súlyban 54-55 krig. Fiatal közép (páronkint) Fiatal 20 kilogramm súlyban 54-55 krig súlyban könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) - krtól - krig. II. Magyar szedett Nehéz (páronkint 280 klg. felüli 220-280 - - - krig. Közép (páronkint 200 krig. - tej. súlyban) - - - - - Könyű (páronkint 220 klg terjedő súlyban - krtól - krig.

Ingtatlanok forgalma.

(A debreczeni kir. törvénytől, mint telekkönyvi hatóságánál).

- F. évi okt. 5-től, okt. 12-ig. -

1. Balázs János és neje Katona Verona veszik, Bagi József ugyanis, azonban mint kiskoru gyermekei gyámja elepi tanyai lakostól, a debreczeni 6734. sz. tjbén 2 r. 7153. hrsz. a. ondódi földek 1800 forint vételárért.

2. Vedres Péter és neje Barkó Klára veszik, Kiss Zsuzsanna Mester Istvánné Csapó-utca 3167 sz. a. lakostól, a tulajdonát tevő Csapó kerti szőlőnek, 463 □ öl területű részét 400 frt vételárért.

3. Özv. Paulik Virgílné, Gábel Vilma szatócs üzlet tulajdonos veszi Vitárius Sándor és neje Nagy Julánna Bárány-utca 2435. sz. a lakostól a tulajdonukat képező 3558/9 számú házas beltelküknt 3650 frt. vételárért.

4. Medgyesi János 3132. sz. a. lakos veszi Medgyesi István és neje Dancsi Rozália 848. sz. a. lakosoktól a debreczeni 1338. sz. tjbén A + 1435. hrsz. a foglalt birtok felerészét, valamint a debreczeni 724 sz. tjbén foglalt ingatlanok egyhatod részét 400 frtért.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 10. sz. Páros bérlet.
Ma szombaton 1895. október hó 12 én

A minta férj.

Vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, vasárnap 1895. október hó 13 án

LA TRAVIATA.

Opera 4 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai“ nyomia és kiadó r. - .

Felölős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos**

Főmunkatárs: **Koncz Ákos.**

Dr. Weisz Károly

a drezdai nőgyógyászati

klinika v. segédorvosa.

szülész és nőorvos.

Rendel: d. e. 8-10.
d. u. 3-5.

Lakik: Piacz-utca 1828. sz. a főpostával szemben.

KLYTHIA

A bőr
ápolására.

Az arczsin finomítá-
sára és szépítésére. **ZSIRPOR**

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanárának Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

Taussig Gotlieb,

udvari toilette szappanok es illatszerek gyors.
Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **BAUM MIKSÁNÁL** és a legtöbb illatszór és gyógyfűszer üzletekben és gyógyszertárakban.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16–19-ig.

Mindeu harmadik
sorsjegy nyer.

Az
államilag engedélyezett
Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.
Huzás 1895. október 16–19-ig.

	korona	korona
1 nyerem. á	80000 =	80000
1 " "	60000 =	60000
1 " "	40000 =	40000
1 " "	30000 =	30000
1 " "	20000 =	20000
1 " "	15000 =	15000
1 " "	10000 =	10000
2 " "	8000 =	16000
8 " "	4000 =	32000
10 " "	2000 =	20000
13 " "	1000 =	13000
100 " "	400 =	40000
860 " "	200 =	172000
9000 " "	80 =	720000

10000 nyeremény összesen 1268000

31,499 nyeremény

5 MILLIÓ
600,000 KORONA
összértékben.

A legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

egy millió

korona.

II. osztályu nyeremények.
Huzás 1895. december 6–14-ig

	korona	korona
1 jutalom	60000 =	600000
1 " "	40000 =	400000
1 " "	20000 =	200000
1 " "	10000 =	100000
1 " "	5000 =	50000
2 á	20 00 =	40000
2 " "	15000 =	30000
4 " "	10000 =	40000
10 " "	8000 =	80000
27 " "	6000 =	162000
100 " "	2000 =	200000
200 " "	1000 =	200000
1150 " "	200 =	230000
20000 " "	100 =	2000000

E 49 nyeremény közül az
utoljára kihuzott kapja a
600000 korona díjat.

21499 nyerem. 's jutalom 4332000

Eredeti sorsjegyek az 1-ső osztály részére

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad	korona
40	20	4	2	

Ajánl és utánvételt szétküld:

HEINTZE KÁROLY, fő-elárusító
Budapest, szervita-tér 3. SZ.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért
és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-czím: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

Magyar Osztálysorsjáték

első huzása 1895. évi október 16-ikától—19-ikéig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyereménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeremény fog kihuzatni

egy millió 268,000

KORONA

összeben. A második osztály huzása december 6-ától 14-ikéig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyet, melyeket az első huzás után vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest 1895. szeptember hó.
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.